

To je nova znamka - elegantna primabalerina in mogočni zbor

ODPRI GALERIJO

Posebna poštna znamka ob stoletnici slovenskega baleta je nastala na pobudo Društva baletnih umetnikov Slovenije.

ANDREJ PETELINSEK

Nina Ambrož

19.12.2018, 05:55

Kako upodobiti sedanost in stoletno zgodovino v izjemno majhni "sliki", na kateri mora biti vse na pravem mestu?

Stoletnica slovenskega baleta je zaznamovana tudi s svečano pošno znamko. Letos jeseni je minilo sto let od ustanovitve prvega baletnega ansambla v Ljubljani, ki je nastal prej kot poklicni baletni zbor v tedanji prestolnici Beogradu in vseh nekdanjih bivših jugoslovanskih republikah razen v Zagrebu, pa tudi prej kot v večini evropskih držav. Ob jubileju, ki je vreden posebne pozornosti, je Pošta Slovenije novembra izdala znamko s klasičnim baletnim motivom in nominalno vrednostjo 1,17 evra. Priložnostna poštna znamka je tiskana v omejeni nakladi in je v prvi vrsti namenjena zbirateljem poštinih znamk. Znamke pa so tudi v prosti prodaji v poštinih poslovalnicah.

Suženj, vojna in Maister

Pošta Slovenije je letos natisnila še nekaj posebnih znamk. V spomin na stoto obletnico izida prvih slovenskih poštinih znamk, ki so nastale v času povojnega pomanjkanja, so v obtoku Verigarji. Gre za serijo znamk z motivom sužnja. Pozornost so namenili tudi stoti obletnici prve svetovne vojne in bojem Maistrovih borcev za severno mejo.

"Na špicah", v pravilni poziciji

"*Temen oder, čarobno vzdušje, v ospredju osvetljena, elegantna primabalerina in zadaj mogočen, eteričen in skladen zbor plesalk*" izhodišče in navdih pri oblikovanju znamke predstavi Maja Tomažič, grafična in tekstilna oblikovalka, ki je narisala že kar nekaj znamk, širši javnosti pa so najbrž znani tudi njeni vzorci za posteljnino Odeje iz Škofje Loke. *Osrednji motiv baletne znamke je s pasteli narisana ilustracija spodnjega dela nog plesalke v baletnih copatih in v tipični pozi - "na špicah". Vtis odra je dosežen z barvnimi ter svetlobnimi kontrasti in predvsem z delno zrcalno sliko nog, ki se spodaj potegne v živ rob znamke. V ozadju zaslutimo skladen in številen ženski baletni zbor in baletno predstavo.*"

Maja Tomažič je velika ljubiteljica baleta, zlasti klasičnega. Spremlja slovenske baletne predstave. "Vendar se odločim za ogled samo izbranih," pravi, "pri katerih vem, da me bo pritegnila kombinacija umetnosti giba in glasbe. Ljubim romantične balete, kot so Giselle, Labodje jezero, Hrestač, Trnuljčica."

ANDREJ PETELINSEK

Pri oblikovanju poštних znamk je treba upoštevati zahteve naročnika, slediti intuiciji oziroma idejni zasnovi, za zmagovalno kombinacijo pa je potrebna še dobra izvedba, pojasnjuje. "Večina nas oblikovalcev obvlada ročno ilustracijo, vektorsko in tudi digitalno ilustracijo. Znamka je izjemno majhna 'slika', kjer mora biti vse na pravem mestu. Pomembni so jasno sporočilo, razpoznavnost motiva in odlična kompozicija vseh elementov. Da je plesalka tudi tehnično v pravilni poziciji, je bilo potrebno precej sodelovanja in usklajevanja s strokovnjakom, gospodom Rodetom."

Sprva le vložki v operi, danes vrhunski balet

Tomaž Rode, baletnik in predsednik Društva baletnih umetnikov Slovenije, je izjemen poznavalec te umetniške zvrsti in njene zgodovine. V Sloveniji je bila vselej mednarodnih razsežnosti z različnih vidikov. Vaclav Vlček, češki baletni mojster, je vodil prvo baletno šolo vzporedno s poklicnim ansamblom v okviru Slovenskega deželnega gledališča v Ljubljani, na to mesto ga je imenoval Fran Govekar. Ta "prvi intendant Slovenskega deželnega gledališča je ob ponovni oživitvi opernega ansambla prepoznal tudi potrebo po nujnosti baletnega ansambla, in sicer prvotno zaradi baletnih vložkov v opernih uprizoritvah", o začetkih profesionalnega baleta v gledališki sezoni 1918/19 govori Rode. Prve plesalke so bile Čehinje. Kmalu so se jim pridružile slovenske umetnice.

V Ljubljano sta prišla tudi Pia in Pino Mlakar

V ansamblu je kot gost od leta 1924 sodeloval tudi Peter Gresserov z umetniškim imenom Golovin, ki je emigriral iz Rusije in je v Ljubljani študiral elektrotehniko. Pet let kasneje je Golovin prevzel vodenje baletnega ansambla in pod njegovim koreografskim in pedagoško-vzgojnim delom se je ljubljanski balet okrepil in začel žeti priznanja. Po koncu druge svetovne vojne sta iz Nemčije v Ljubljano prišla Pia in Pino Mlakar, delovati je začel tudi mariborski profesionalni baletni zbor. Pod prvo predstavo v Mariboru leta 1947 se je podpisala koreografinja Marta Remškar.

Na poklicni razvoj baleta je pomembno vplivala ustanovitev državne baletne šole leta 1948 s pedagoginjo in balerino Lidijo Wisiak na čelu. Leta 1958 je šef baleta postal Henrik Neubauer, eden prvih diplomantov srednje baletne šole, na sporedu so bili veliki baleti (Trnuljčica, Giselle, Romeo in Julija, Bahčarsijska fontana, Othello, Navihanka, Spartak itd.). V Ljubljano so prihajali svetovno znani koreografi, sloves je pljusnil daleč čez meje, takrat nov medij - televizija - je množično predvajal baletna dela. V sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja se je raven dvigovala in slovenski balet se je do danes razvil v vrhunsko umetniško vejo, s plesalci in koreografi iz različnih držav.

Št. komentarjev: 0

Razvrsti po Najstarejši

Dodaj komentar ...

Dodatek Facebook komentarij

IZBRANO

Zastalo jima je srce, zaradi hitre pomoči sta dočkala božič

ZA ali PROTI: Vroča razprava po Arsenovičevi napovedi novih mostov